

Referat fra møtet i faggruppe kommunalteknikk 2.2.2022, Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (Huvo)

Til stede: Solveig Fagerli (leder, Eidsvoll), Natalie Bennett Smestad (Eidsvoll), Victoria Craner Jahr (Eidsvoll), Olga Burbo (Nannestad), Rita Romsås Fjeldberg (Ullensaker), Anne S. Karlsen (Nes), Rune Storstein (Hurdal), Anette Strømme (Statsforvalteren i Oslo og Viken) og Helge B. Pedersen (daglig leder).

Forfall: Lene Birgit Berg (Østre Toten), Malin Jonasson (Hurdal), Liv Thea Hanestad (Nes) og Thomas Løkenlien Sørby (Nannestad)

Merknader:

Som vedlegg til innkallingen fulgte: «Forslag til mal. Huvo-oversikt over gjennomførte tiltak 2016-21».

Sak	Innhold	Oppfølging/ ansvar
1	Referat fra forrige møte (11.10.21) <u>Konklusjoner:</u> Ingen merknader. Godkjent.	
2	Diverse orienteringer <u>Helge orienterte om:</u> • Kommunale/VO-tiltak ble oppdatert i Vann-Nett gjennom møter mm. med kommunene høsten 2021. Nye viktige tiltak kan legges inn videre fortløpende selv om de da ikke har blitt tatt inn i tiltaksprogrammet til forvaltningsplanen. I så fall, ta kontakt med Helge. • Siste styringsgruppemøtet i Huvo (1.12.21). • Div. møter/befaringer i HyMo-prosjektene. Forskningskonferansen 2021. 10.-11. november (lenke). Se gjerne plast i elver, forskningen inn i forvaltningen, Nitrogen, Biowater. Fagtreff: Utfordringer med avløp fra mobile turister 15.11.21 (lenke). Mottaksanlegg bør minst registreres på www.bobilplassen.no (gjørne flere nettsteder, spør evt. Helge). • Webinar om skogbruk vs. vannmiljø. • Vannregionutvalgsmøtet (VRU) 29.9.21, godkjenningen av forvaltningsplanen for 2022-27 i fylkestinget og videre prosess med nasjonal godkjenning og rapporten til ESA våren 2022. Påminnelse om at godkjent forvaltningsplan <i>skal</i> legges til grunn for all relevant virksomhet i kommunene. • Samlingen 25.-26.11.21 for VO, FK og SF i Innlandet og Viken, arrangert av VRM. • Eksterne prosjektsøknader som Huvo har sendt hittil i år, og oppfordring til gruppa om å gi innspill til evt. flere dersom behov/ønske. • Miljøsamling for kommunene utsettes (fra 9.-10.2) til 11.-12. mai 2022 (lenke). • Nasjonal vannområdesamling 13-15. september, og Nordisk vannmiljø-konferanse i september. • Vann og avløp i arealplanlegging og byggesaksbehandling: Fra 2018 (lenke), ny kommer i februar. Se Norsk Vann. • Hvordan får vi til gode løsninger for vann og avløp i spredt bebyggelse? Fagtreff 14.2.22 (lenke). • Kurs i vann- og avløpsrett, 16.-18. februar 2022 (lenke). • Kurs i kommunalt tilsyn av mindre avløpsanlegg, 16.-17. februar 2022 (lenke) • Generell info fra Miljødirektoratet på utslipp fra spredt bebyggelse (lenke).	

	• Eksempler på sirkulære avløpssystemer i Europa og Norge 3. mars (lenke). • VKM-utredning 21.6.21 om Cyanobakterier og cyanotoksiner i norske drikkevannskilder (lenke). • Kommende restaureringstiltak av Risebro og kulverter i Gudmundsbekken (Ullensaker/Eidsvoll). • Pilotprosjektet om naturbaserte erosjonssikringsmetoder, søknad sendt Nordiske Ministerråd (lenke). Viken FK, NIBIO, Huvo m.fl. • Påminnelse om kommunenes oppgaver (lenke); Vann i statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning (2018), (retningslinjene), vann i nasjonale forventninger til planlegging (2019), veileder: Vannmiljø i arealplanlegging (lenke), webinar. SFOV: Miljø, klima og arealplanlegging (lenke), veileder for bruk av vannforskriftens § 12, ny veileder i 2021 (lenke), og Regjeringens føringer i brev 19.3.19: «<i>Frister for å tilfredsstille forurensingsforskriftens rensekraft slik at vannforskriftens mål nås er 2027 (senest 2033)</i>» (lenke). • Det ble også påpekt at det er viktig at kommunene forholder seg til vannforskriftens krav/forvaltningsplanen i sitt daglige virke, f.eks.: bruk av hensynssoner, planbestemmelser, konsekvensutredninger, tillatelser til skogsbilvegbygging, grøfter/erosjonssikringstiltak, reguleringsplaner mm. <u>Kommentarer/suppleringer:</u> 1. Solveig viste til at det er satt et kryss på septikstasjonen for bobiler ved Andelva, E6. Hun har kontaktet SVV. Stasjonen er operativ. SVV skal fjerne krysset. 2. Det var en generell oppfordring om at kommunene ser på behovene for tømmestasjoner for bobiler inkl. vinterstid, og informerer om tømme plassene på riktige steder.	
3	Status Huvo-problemkartlegginger/prosjekter/overvåkingen <u>Helge orienterte om:</u> • Problemkartleggingen som pågår i Hurdalselva. • De fysiske restaureringstiltakene i: Honsjøen (Nannestad), bekker til Lysjøen (Stange/Eidsvoll) og utløpselv fra Lysjøen (Stange/Eidsvoll). • Elektrofisket i 2021. 43 stasjoner. Huvo-rapport kommer ved årsskiftet. • Genetikk storørreten i Hurdalssjøen. • Fiskedøden i Risa. • Videre vurderinger av evt. oppfisking i Hersjøen. • Kartlegging av edelkreps i 2023. • Status båtseptikanlegg. Siste anlegget planlagt i Sundet, Eidsvoll i 2022. • Status vannprøvetaking, inkl. økologiske prøver foretatt i 2021. Rapport ferdig i mars 2022. • Anskaffelsen vassdragsovervåking 2022-27.	
4	Informasjon fra Statsforvalteren Anette orienterte om: • Statsforvalterens oppgaver. SFOV har myndighet for 48 kommuner og 54 renseanlegg og ledningsnett. Det er store mengder «renset» avløpsvann fra anleggene. Undersøkelser viser 6 – 36 % lekkasje fra renseanleggene. I tillegg antas det å være store overløpsmengder i noen kommuner. • Det er store utfordringer for avløpssektoren knyttet til: Lav utskiftningsgrad, oversikten over lovverket, kommuneledelsens oversikter, planer og mål, mangelfulle skriftlige rutiner og avviksregistreringer. • Av egenkontrollene i 2020 var det kun 31 % av kommunene som overholdt kravene i tillatelsen/forskriften, resten hadde avvik eller alvorlige avvik. Påminnelse om årsrapportering i Altinn innen <u>fristen 1. mars</u>. • SFOV hadde 8 tilsyn i Viken høsten 2021. Hovedfunnene ble gjennomgått. Det blir nye tilsyn (med kap. 13) i 2022. Viktig at kommunene ikke legger opp til	

	økte utslippsmengder uten tilsvarende økt renskapasitet. • Nesten ingen avløpsrenseanlegg i Oslo/Viken her i dag utslipp til vann i «God» tilstand, selv om det er i sårbart område og problemer med for mye næringsstoffer i Oslofjorden (lenke). Behov for å stille strengere vilkår, inkl. for nitrogen. Det er pt. ikke avgjort hvor langt oppstrøms Oslofjorden det skal stilles krav om N-rensing. Det blir innføring av sekundærrensing innen 2026. • BAT tilsier at nye anlegg kan oppnå bedre rensing enn minimumskravene (ved behandling av mer enn 75 tonn våtvekt/døgn). • I Huvo er det 2 store renseanlegg som SFOV følger opp; Bårlidalen renseanlegg og det nye i Hurdal. • Det skal ikke detaljreguleres for kap. 12, kommunene skal utøve skjønn. Ved behov for skjerpelser, må det skje gjennom lokale forskrifter/tillatelser. Se lenke. Viktig at kommunene innhenter kunnskaper om regelverket. Fagtreff om spredt avløp den 14.2 (lenke). Det er viktig med god veiledning. • Det henvises til informasjon hos SFOV her (lenke). Miljøsamling for kommunene 11.-12.5 (lenke). • Det ble forklart hva som er bakgrunnen for prinsippene om samlet utslipp til en resipient og begrepet «<i>tettbebyggelse</i>» som f.f. bruker i kap. 13 og 14, som ikke er det samme som SSB bruker om «<i>tettsted</i>», og forskjellig fra rensedistrikt. • Utfordringer med avløp fra eldre hytteområder ble drøftet.	
5	Sektorvis gjennomgang av egne tiltak <u>Generelt Helge orienterte:</u> • Tabelloversikten over innmeldt status i hver kommune per 2015 og 2021 for opprydding spredt avløp ble presentert. Den ble brukt i avisartikkel i Eidsvoll Ullensaker Blad 27.11.21 (lenke). • Foreløpige tanker om at Huvo utarbeider en tematisk oversikt over hva har vi i felleskap har klart å gjennomføre i 1. planperiode (2016-21) av tiltak mm. Jf. forslag til mal i innkallingen og tanker fra økologigruppa. Målgruppe: politikere (og allmennheten). • Tiltakslista må fylles ut/oppdateres for 2021-tall, på samme måte som tidligere år. Den skal brukes for å orientere kommunenes politikere om status og utvikling. <u>Eidsvoll kommune. Solveig orienterte, Victoria og Natalie supplerte:</u> Det jobbes videre iht. planene, men arbeidet er forsinket pga. covid-19. De siste påleggene (40-50) for sone 2 (Gullverket) ble sendt høsten 2021. Er i gang med sone 3 (Stensbyelva). Usikker på om det skal kalles inn til fysisk info-møte, eller kun sende info per post. I alt er det 11 soner. Arbeidet med utvidelse av ledningsnett ved Tunneltoppen pågår, mens tilsvarende ved Kastelet må ut på nytt anbud. Revisjon av hovedplan vann, avløp og vannmiljø pågår, inkl. handlingsplan. Det har vært mange andre oppgaver i tillegg og redusert kapasitet. Det blir nå bedre. <u>Nannestad kommune. Olga orienterte:</u> Arbeidet er noe forsinket pga. covid-19, men opprydding spredt avløp er godt i gang. I nedbørsfeltet til Hæra er nå 101 av 129 anlegg til resipient godkjent og pålegg sendt resterende. I nedbørsfeltet til Hurdalssjøen for øvrig er 69 av 143 anlegg godkjent, og pålegg sendt resterende. Planlagt frist for ferdigstilling var opprinnelig slutten av 2022. Det er nå utsatt til slutten av 2023. <u>Hurdal kommune. Rune orienterte:</u> Det går framover, men smått. Det er en utfordring for politikerne å se behovet for oppgraderinger fordi vassdragene i Hurdal er i god økologisk tilstand. Videre er det en utfordring at med kun ca. 500 abonnenter på avløpsnett, vil gebyrene økes mye. Det er mange oppgaver for en liten kommune. Opprydding spredt avløp må utsettes,	

	til sannsynligvis 2025-2026. Noen områder blir neppe oppgradert før siste frist i 2033. Om lag 580 anlegg må oppgraderes, og noen er bare delvis gode nok. De verste anleggene skal tas først. Det jobbes med å bedre rutinene for: anlegg – slamtømming – eier – kommune. Planen for avløp ble vedtatt i 2019, og den trenger ikke ny behandling. Det er vedtatt at et formelt VA-samarbeid med Eidsvoll ikke blir aktuelt, og at Hurdal skal bygge nytt avløpsrensaneanlegg. Vedtatt i 2021. Det jobbes nå med avgrensinger av tettsteder for utslippssøknad og avgrense hvor kommunalt ledningsnett skal bygges ut, og hvor det må være spredt avløp. <u>Ullensaker kommune. Rita orienterte:</u> Hovedplan avløp skal snart oppdateres. Det jobbes videre med opprydding spredt avløp og infiltrasjonsanlegg. Det var vedtak i fjor høst om at det også skal ryddes opp i de gamle infiltrasjonsanleggene (før 1986) og at anlegg eldre enn 40 år må oppgraderes. Det jobbes videre med å vurdere bruk av trykkavløp der det kan være aktuelt. <u>Nes kommune. Anne orienterte:</u> Det jobbes med å revidere hovedplan vann, avløp og vannmiljø, særlig med fokus på drikkevann. Om lag 100 husstander skal knyttes til kommunalt ledningsnett. Oppryddingsplanen tilsier at det skulle være ferdig i 2022. Det skal lages ny plan for gjenstående anlegg. Det vil være igjen 6-700 private anlegg (minirensaneanlegg og infiltrasjon), som skal være ferdige innen 2025. Det jobbes med å etablere funksjonelle tilsynsordninger for de private anleggene, der Driftsassistanse bistår kommunen. Det lages ny forskrift for mindre rensaneanlegg, fordi det blir så mange små anlegg og man ønsker å få de inn i en god tømmeordning. Det oppleves å være greit å jobbe med opprydding av spredt avløp. Det er sjelden kranling/tull. Kommunen legger opp til å samordne der det er flere husstander og mulighet for ledning til kommunalt nett. Tilsyn med olje- og fettavskillere har startet opp. Det gjenstår mye jobbing. <u>Østre Toten kommune. Forfall.</u> <u>Statsforvalteren i Oslo og Viken (SFOV).</u> Orientering ble gitt som sak 4. <u>Konklusjoner/videre oppfølginger:</u> 1. Helge sender snart ut tiltakslista for 2021, og alle kommunene fyller ut for «sine» tiltak i 2021 og videre. Evt. kommenterer kan gjerne gis til kap. 2.1, men det er tabellen i kap. 2.2 som <i>må</i> fylles ut av alle. Markér med grønn farge i 2021 dersom det ble jobbet med tiltaket i 2021. Sett x dersom tiltaket ikke er ferdig og skal videreføres i neste planperiode. Og justér/supplér kort i merknadsfeltet ved behov. Skriv med rød tekst (eller «spor endringer»). Svarfrist settes til 1 uke. 2. Innspill til informasjonsbehov: Det er ønskelig med et faktaark el.l. til bruk overfor private (per vassdrag: Miljøtilstand før og nå, hva er gjort, hva har det kostet, hva kan vi gjøre videre). 3. Samlet oversikt over tiltak i 1. planperiode: Det jobbes videre med struktur og ambisjonsnivå på en slik rapport, der alle fyller ut/supplerer etter hvert.	Alle Alle, utkast først fra Solveig og Helge
6	Innspill til budsjettet for 2023 Budsjettet for Huvo for 2021, 2022 og foreløpige forslag for 2023 ble presentert for postene konsulentoppdrag og tiltak i Huvo-regi. Gruppen ble invitert til å kommentere/gi nye innspill. Budsjettet for 2023 skal i våres tas opp i prosjektgruppa og vedtas av styringsgruppa. <u>Konklusjoner/videre oppfølging:</u> Eventuelle innspill sendes til Solveig og Helge innen ca. 14 dager.	

7	Erfaringsutvekslinger Hensikten var å dele uformelt erfaringer, råd og tips kommunene imellom. Særlig ift. prosesser for opprydding spredt avløp, der kommunene har ulike progresjon. Temaer som ble drøftet var bl.a.: Begrepet nøytralt sakkyndige, og når det kreves ved minirensanlegg. Infiltrasjonsanlegg. Er det behov for jevnlig uformelle drøftingsmøter kommune imellom om spredt avløp, slik det har vært tidligere. Felles samarbeid om tilsyn for spredt avløp. Nettverksgruppemøter	
8	Eventuelt a) Det ble etterspurt om det er flere enn Eidsvoll kommune som ønsker oppfriskningskurs/bistand til bruk av Grunnforurensingsdatabasen. Blant deltagerne i gruppa var det kun Solveig som hadde det som oppgave, men Rita kjenner dette fra sitt tidligere arbeid. Det ble derfor ikke fulgt opp videre. b) Informasjon ble etterspurt: Kort info om vannforskriften fra Huvo, som med fordel kan sendes ut (lenke). Mer utfyllende om vannforvaltningen, nasjonalt (lenke), detaljer på vannforekomst (lenke).	
Neste møte Tid: Onsdag 12. oktober 2022. kl. 9.00 – 15.00. Sted: Ullensaker kommune, rådhuset.		Solveig/Helge

Helge B. Pedersen (ref.)

Vedlegg:

Ingen, kun lenker i referatet.

<i>Postadresse</i>	<i>Telefon</i>	<i>E-post</i>
Vannområdet Hurdalvassdraget/Vorma	66 10 50 67/66 10 50 00	postmottak@nannestad.kommune.no
c/o Nannestad kommune	<i>Telefaks</i>	<i>Internett</i>
Teiealleen 31	66 10 50 10	www.huvo.no
2030 Nannestad		